# YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

7 päivänä tammikuuta 2004 *

Asiassa C-58/02,

**Euroopan yhteisöjen komissio**, asiamiehinään G. Valero Jordana ja M. Shotter, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

**Espanjan kuningaskunta**, asiamiehenään S. Ortiz Vaamonde, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Espanjan kuningaskunta ei ole noudattanut ehdolliseen pääsyyn perustuvien tai ehdollisen pääsyn sisältävien palvelujen oikeussuojasta 20 päivänä marraskuuta 1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/84/EY (EYVL L 320, s. 54) mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut tämän direktiivin noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä tai ainakin koska se ei ole ilmoittanut näistä toimenpiteistä komissiolle,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: P. Jann, joka hoitaa viidennen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit D. A. O. Edward (esittelevä tuomari) ja S. von Bahr,

julkisasiamies: L. A. Geelhoed,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 10.7.2003 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

**tuomion**

1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut EY 226 artiklan nojalla kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 25.2.2002 ja jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan, että Espanjan kuningaskunta ei ole noudattanut ehdolliseen pääsyyn perustuvien tai ehdollisen pääsyn sisältävien palvelujen oikeussuojasta 20 päivänä marraskuuta 1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/84/EY (EYVL L 320, s. 54; jäljempänä direktiivi) mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut tämän direktiivin noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä tai ainakin koska se ei ole ilmoittanut näistä toimenpiteistä komissiolle.

## Asiaa koskevat oikeussäännöt

### *Yhteisön lainsäädäntö*

2 Direktiivin tarkoituksena on sen 1 artiklan mukaan "lähentää jäsenvaltioiden säännöksiä, jotka koskevat toimia sellaisia laittomia laitteita vastaan, joilla voidaan päästä suojattuihin palveluihin luvattomasti".

3 Direktiivin 2 artiklan a kohdan mukaan "suojatulla palvelulla" tarkoitetaan "jotain seuraavista maksullisista palveluista, mikäli ne toimitetaan ehdollisen pääsyn perusteella:

— televisiolähetykset sellaisina, kuin ne on määritelty direktiivin 89/552/ETY 1 artiklan a alakohdassa,

— radiolähetykset, jotka ovat yleisön vastaanotettaviksi tarkoitettuja radio-ohjelmia, jotka on lähetetty johtojen välityksellä tai radioteitse, mukaan lukien satelliittilähetykset,

— tietoyhteiskunnan palvelut teknisiä standardeja ja määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 22 päivänä kesäkuuta 1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/34/EY 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitetussa merkityksessä — —

tai omana palvelunaan pidettävää ehdollisen pääsyn tarjoamista mainittuihin palveluihin".

4 Direktiivin 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltioiden on kiellettävä alueellaan seuraavat toimet:

a) laittomien laitteiden valmistaminen, tuonti, levittäminen, myynti, vuokraus tai hallussapito kaupallisessa tarkoituksessa

b) laittoman laitteen asentaminen, huolto tai vaihtaminen kaupallisessa tarkoituksessa

c) kaupallisen viestinnän käyttö laittomien laitteiden käytön edistämiseksi."

5 Sen varmistamiseksi, että näitä kieltoja noudatetaan, direktiivin 5 artiklan 1 kohdassa säädetään, että jäsenvaltiot säätävät "tehokkaista, vakuuttavista ja sääntöjen vastaisen toiminnan mahdolliseen vaikutukseen suhteutetuista" seuraamuksista.

6 Direktiivin 5 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen sen, että suojattujen palvelujen tarjoajat, joiden etuihin niiden alueella harjoitettu 4 artiklassa täsmennetty sääntöjen vastainen toiminta vaikuttaa, voivat turvautua asianmukaisiin oikeuskeinoihin, muun muassa vahingonkorvauskanteen nostamiseen ja kieltotuomion tai muun ehkäisevän toimenpiteen hakemiseen sekä tarvittaessa pyytää laittomien laitteiden poistamista markkinoilta."

7 Direktiivin 6 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 28 päivänä toukokuuta 2000. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin, tai niitä virallisesti julkaistaessa niihin on liitettävä viittaus tähän direktiiviin. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tällä direktiivillä yhteensovitetulla alalla antamansa kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle."

*Kansallinen lainsäädäntö*

8 Espanjan rikoslain (jäljempänä rikoslaki) 270 §:ssä säädetään seuraavaa:

"Joka voittoa tavoitellen ja kolmannen osapuolen etujen vastaisesti jäljentää, lainaa, levittää tai lähettää julkisesti, kokonaan tai osittain, kirjallista, taiteellista tai tieteellistä teosta taikka sen toisintoa, sen tulkintaa tai sen taiteellista esitystä mitä tahansa taltiointitapaa käyttäen ilman henkisen omaisuuden oikeudenhaltijoiden tai näiden oikeusseuraajien lupaa, on tuomittava vankeuteen vähintään kuudeksi kuukaudeksi ja enintään kahdeksi vuodeksi taikka sakkoon vähintään kuutta kuukautta ja enintään 24 kuukautta vastaavaan sakkoon.

— —

Kaikkien sellaisten välineiden valmistuksesta, liikkeelle saattamisesta ja hallussapidosta, joiden erityinen tarkoitus on tietokoneohjelmia suojaavien teknisten laitteiden luvattoman poistamisen tai tehottomaksi tekemisen helpottaminen, määrätään sama seuraamus."

9 Rikoslain 248 §:n 2 momentissa säädetään seuraavaa:

"Joka voittoa tavoitellen ja tietojenkäsittelyä tai vastaavaa menetelmää käyttäen onnistuu luvatta välittämään omaisuutta kolmannen osapuolen etujen vastaisesti jollekulle toiselle, on myös tuomittava petoksesta."

10 Rikoslain 255 §:ssä säädetään seuraavaa:

"Joka syyllistyy petokseen siten, että kyseessä olevan omaisuuden arvo on yli 50 000 Espanjan pesetaa (ESP), käyttämällä toisen henkilön omistamaa sähkövirtaa, kaasua, vettä, televerkkoa tai mitä tahansa muuta elementtiä jonkin seuraavan keinon avulla:

1) käyttäen petollisessa tarkoituksessa asennettuja mekanismeja,

2) muuttaen petollisesti todistuksia tai laskureita,

3) käyttäen mitä tahansa muuta luvatonta keinoa,

on tuomittava sakkoon vähintään kolmeksi kuukaudeksi ja enintään 12 kuukaudeksi."

## Oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely

11 Koska määräaika direktiivin täytäntöönpanoa koskevien kansallisten toimenpiteiden antamiselle kului umpeen ilman, että komissiolle oli ilmoitettu näistä toimenpiteistä, komissio osoitti 8.8.2000 Espanjan kuningaskunnalle perustellun lausunnon. Espanjan viranomaiset ilmoittivat 7.11.2000 päivätyssä vastauksessaan, että tämä direktiivi tultaisiin saattamaan osaksi kansallista lainsäädäntöä muuttamalla rikoslakia ja että täytäntöönpano oli viivästynyt vuoden 2000 maaliskuussa pidettyjen vaalien ja niitä seuranneen ministereiden vaihdosten vuoksi.

12 Komissio antoi Espanjan kuningaskunnalle 26.7.2001 päivätyssä kirjeessä tiedoksi perustellun lausunnon, jossa pääteltiin, että Espanjan kuningaskunta ei ollut noudattanut direktiivin 6 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ollut antanut direktiivin noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä tai ainakin koska se ei ollut ilmoittanut näistä toimenpiteistä komissiolle. Kyseisessä perustellussa lausunnossa tätä jäsenvaltiota kehotettiin toteuttamaan lausunnon noudattamisen edellyttämät toimenpiteet kahden kuukauden kuluessa lausunnon tiedoksisaannista.

13 Tähän perusteltuun lausuntoon 1.10.2001 antamassaan vastauksessa Espanjan viranomaiset toimittivat komissiolle jäljennöksen rikoslain uudistamista koskevasta lakiehdotuksesta, jonka tarkoitus on muun muassa direktiivin saattaminen osaksi kansallista oikeusjärjestystä. Tämän jälkeen komissio ei vastaanottanut Espanjan hallitukselta muita tiedoksiantoja lainsäädäntömenettelyn edistymisestä.

14 Koska komissio katsoi, että Espanjan kuningaskunta ei ollut lopettanut jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä, se päätti näin ollen nostaa esillä olevan kanteen.

## Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen

15 Komissio väittää, että Espanjan kuningaskunta ei ole noudattanut direktiivissä asetettuja velvoitteita, koska direktiivin täytäntöönpanon edellyttämiä toimenpiteitä ei ollut annettu säädetyssä määräajassa tai ainakin koska komissiolle ei ilmoitettu näistä toimenpiteistä.

16 Espanjan hallitus väittää ensimmäiseksi, että rikoslain uudistamista koskeva lakiehdotus, jossa toistetaan miltei sanatarkasti direktiivissä kuvaillut toiminnat, on laadittu ja että toimivaltaiset viranomaiset ovat tarkastaneet sen, ja toiseksi, että voimassa olevassa Espanjan lainsäädännössä jo säädetään seuraamuksista, joiden avulla voidaan taata direktiivissä edellytetyn kaltainen suoja.

17 Kyseinen hallitus katsoo tältä osin, että direktiivi on saatettu osaksi kansallista oikeusjärjestystä rikoslain 248 §:n 2 momentissa, 255 ja 270 §:ssä muun muassa siltä osin kuin on kyse direktiivin 4 artiklassa tarkoitettuja kieltoja koskevista seuraamuksista. Lisäksi rikoslain 28 ja 29 §:ää sovelletaan sen mukaan yleisesti henkilöihin, jotka tuovat julki paikan, josta signaalin purkamiseksi tarvittavia ohjelmia ja tarvikkeita on saatavilla. Kyseinen hallitus väittää lisäksi, että rikoslain 127 §:ssä säädetään lisäksi niiden tarvikkeiden takavarikoimisesta, joiden avulla rikos tehtiin. Espanjan hallituksen mukaan siviiliprosessilain 721–747 §:ssä säädetään turvaamistoimien määräämisestä ja rikosprosessilain 334 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä sallitaan sellaisia välineitä ja esineitä koskevat turvaamistoimet ja säilyttäminen, jotka liittyvät rikokseen. Lopuksi Espanjan hallitus katsoo, että siviililain 1902 §:ää, joka koskee siviilioikeudellista vastuuta, sovelletaan käyttäjään, joka petollisesti hyötyy ehdolliseen pääsyyn perustuvista palveluista, tai henkilöön, joka laatii tai julkaisee internetissä ohjelmistoja, joilla pyritään kiertämään teknologiset keinot, joilla estetään luvaton käyttö.

18 Komissio muistuttaa, että lakiehdotuksen laatimisen ei voida katsoa olevan direktiivin pätevä ja riittävä täytäntöönpanotoimi. Komissio lisää, että säännökset, joihin Espanjan hallitus on vedonnut, ovat selvästikin riittämättömät saattamaan direktiivin 4 ja 5 artikla asianmukaisesti ja kattavasti osaksi Espanjan kansallista oikeusjärjestystä, erityisesti koska rikoslain 4 §:n 1 momentissa estetään "rikoslain" soveltaminen "muihin tapauksiin kuin niihin, joista laissa nimenomaisesti säädetään".

19 Rikoslain 270 §:stä komissio toteaa, että siinä tarkoitetaan henkistä omaisuutta, kun taas intressi, jota direktiivillä on tarkoitus suojata, on ehdolliseen pääsyyn perustuvien palveluiden toimittajilla oleva intressi siihen, että ne saavat palveluiden tarjoamisestaan korvauksen. Rikoslain 248 §:n 2 momentissa säädetystä tietojenkäsittelyn avulla tehtävästä petoksesta komissio katsoo, että tässä kohdassa lähtöedellytys on, että on olemassa kolmannen osapuolen etujen vastaisesti tapahtuva omaisuuden luvaton siirtäminen, kun taas direktiivissä tarkoitetaan laittomien laitteiden valmistamista, tuontia, levittämistä, myyntiä, vuokrausta tai hallussapitoa kaupallisessa tarkoituksessa ja kaupallisen viestinnän käyttöä näiden laittomien laitteiden käytön edistämiseksi. Rikoslain 255 §:stä komissio huomauttaa, että sitä sovelletaan yksityiskäyttöön liittyvään petolliseen menettelyyn, kun taas direktiivissä tarkoitetaan luonteeltaan kaupallisia rikoksia.

20 Espanjan hallituksen toissijaisesti mainitsemista säännöksistä komissio katsoo, että yhdessäkään niistä ei täytetä jäsenvaltioille asetettua velvollisuutta toteuttaa toimenpiteitä, joilla pyritään takaamaan, että suojattujen palveluiden tarjoajien ne pyynnöt tutkitaan, jotka koskevat sitä, että laittomat laitteet poistetaan markkinoilta.

21 Tukeakseen väitteitään, jonka mukaan direktiivin täytäntöönpanoa koskevat toimenpiteet on jo toteutettu Espanjan lainsäädännössä, Espanjan hallitus vetoaa myös kahteen, kahden eri tuomioistuimen antamaan tuomioon, joissa määrätään seuraamus direktiivissä tarkoitetuista rikoksista. Ensimmäinen on Cordoban (Espanja) Juzgado de lo Penalin ensimmäisen jaoston 11.2.2002 antama tuomio, jossa "jäljennettyjen korttien" jakaminen Canal Satélite Digital SL -nimisen yhtiön etujen vastaisesti katsottiin petokseksi ja henkisen omaisuuden loukkaukseksi, joiden vuoksi asianomainen tuomittiin vankeusrangaistuksen ja sakkoon ja kyseiselle yhtiölle maksettavaan vahingonkorvaukseen. Toiseksi Espanjan hallitus vetoaa Barcelonan (Espanja) Juzgado de lo penalin yhdeksännen jaoston tuomioon, jossa petokseksi katsottiin sellaisten "jäljennettyjen korttien" myyminen kolmansille osapuolille, joiden avulla kaapelitelevision tarjoajan signaali on mahdollista purkaa ilman tämän lupaa.

22 Kyseisen hallituksen mukaan rikoslakiin perustuva ehdolliseen pääsyyn perustuvien palvelujen tarjoajan suoja on jopa tehokkaampi kuin direktiivissä edellytetty suoja ja uusien luokitteluiden sisällyttäminen rikoslakiin voisi johtaa sekaannuksiin.

23 Komissio katsoo, että yhtäältä kyseiset tuomiot ovat yksittäisiä ja rajallisia tapauksia ja toisaalta ne koskevat vain rikoslain 248 §:n 2 momentin soveltamista luvattomiin purkukortteihin tai "jäljennettyihin kortteihin", jotka ovat petokseksi määriteltäviä rikoksia. Lisäksi komissio katsoo, että ei ole olemassa Tribunal Supremon (Espanja) oikeuskäytäntöä, joka tukisi Espanjan hallituksen kansallisesta oikeusjärjestyksestä tekemää tulkintaa.

*Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta*

24 Toisin kuin Espanjan hallitus väittää, niillä kahdella tuomiolla, joihin se on vedonnut, ei sellaisenaan voida todistaa, että direktiivi on saatettu osaksi Espanjan kansallista oikeusjärjestystä.

25 Kuten komissio on todennut, kyseessä ovat yksittäiset ja rajalliset tuomiot, jotka koskevat vain rikoslain 248 §:n 2 momentin soveltamista luvattomien purkukorttien myyntiin ja jakamiseen. Vaikka ratkaisut olisikin tehnyt korkeimman

asteen tuomioistuin, olisi kuitenkin tarpeellista osoittaa, että Espanjan oikeusjärjestyksessä on säännöksiä, joiden avulla direktiivin tavoitteet voidaan toteuttaa kieltämällä kaikki direktiivissä, muun muassa sen 4 artiklassa, tarkoitetut toiminnat.

26 Tältä osin on syytä muistuttaa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan direktiivin saattaminen osaksi kansallista oikeusjärjestystä ei välttämättä edellytä sitä, että sen säännökset olisi samanmuotoisina ja sanasta sanaan toistettava nimenomaisella erityisellä säännöksellä, vaan yleinen oikeustila voi olla riittävä, jos se takaa sen, että direktiivi on kokonaisuudessaan riittävän selkeästi ja täsmällisesti täytäntöönpantu (ks. erityisesti asia 29/84, komissio v. Saksa, tuomio 23.5.1985, Kok. 1985, s. 1661, Kok. Ep. VIII, s. 231, 23 kohta; asia 247/85, komissio v. Belgia, tuomio 8.7.1987, Kok. 1987, s. 3029, 9 kohta, ja asia C-217/97, komissio v. Saksa, tuomio 9.9.1999, Kok. 1999, s. I-5087, 31 kohta).

27 Siltä osin kuin on kyse säännöksistä, joihin Espanjan hallitus vetoaa, riittää, kun todetaan, että rikoslain 270 §:ssä tarkoitetaan vain henkisen omaisuuden oikeudenhaltijan oikeuteen kohdistuvaa loukkausta, kun taas direktiivissä ei tarkoiteta tätä, vaan se koskee laittomia laitteita. Rikoslain 248 §:ssä edellytetään omaisuuden siirtoa, kun taas direktiivissä tarkoitetaan vain näiden laitteiden hallussapitoa. Rikoslain 255 §:ssä tarkoitetaan petosta, kun taas direktiivissä kielletään objektiivinen teko. Samalla tavalla direktiivin 4 artiklan c kohdan mukaisesti jäsenvaltioiden on kiellettävä laittomien laitteiden käytön edistäminen, mitä Espanjan lainsäädännössä ei ole kielletty. Kuten komissio aivan oikein on todennut, siviili- ja rikoslain sekä siviili- ja rikosprosessilain säännöksissä, joihin Espanjan hallitus on lisäksi vedonnut, ei korjata tätä puutetta.

28 Näin ollen Espanjan lainsäädännössä ei kielletä kaikkia direktiivissä mainittuja laittomia toimia ja säännökset, joihin Espanjan hallitus on vedonnut, ovat

riittämättömät direktiivin 4 ja 5 artiklan saattamiseksi osaksi Espanjan kansallista oikeusjärjestystä. Vaikka rikoslakia tulkittaisiinkin direktiivin mukaisella tavalla, komission toteamia aukkoja ja puutteita ei voida korjata ilman, että loukataan laillisuusperiaatetta ja oikeusvarmuuden periaatetta, joiden mukaisesti sellaisesta toiminnasta ei voida asettaa seuraamusta, joita rikoslaissa ei ole selkeästi määritelty ja nimenomaisesti luokiteltu rangaistavaksi.

29 Lisäksi, kuten komissio on myös todennut, lakiehdotuksen laatimisen ei voida katsoa olevan direktiivin pätevä ja riittävä täytäntöönpanotoimi.

30 On siis todettava, että Espanjan kuningaskunta ei ole noudattanut kyseisen direktiivin mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut tämän direktiivin noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä.

## Oikeudenkäyntikulut

31 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut Espanjan kuningaskunnan velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska tämä on hävinnyt asian, Espanjan kuningaskunta on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Espanjan kuningaskunta ei ole noudattanut ehdolliseen pääsyyn perustuvien tai ehdollisen pääsyn sisältävien palvelujen oikeussuojasta 20 päivänä marraskuuta 1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/84/EY mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut tämän direktiivin noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä.**

2) **Espanjan kuningaskunta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Jann Edward von Bahr

Julistettiin Luxemburgissa 7 päivänä tammikuuta 2004.

R. Grass — kirjaaja

V. Skouris — viidennen jaoston puheenjohtaja